

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus SEPTEMBER 2018

Hüvastijätukõne Efesose koguduse vanematele (Ap 20: 28-38)

Head sõbrad! Mitmeid kordi elu jooksul olen mõtisklenud apostel Paulusest, milliste tunnetega ta pidi maha jätma endale armsa, kuid ka mitmes mõttes komplitseeritud Efesose linna. Paulus oli kogenud Efesoses mitmesuguseid raskusi, rahunusi, ideoloogilisi vastuolusid, kartlikke inimesi, kurja vaimu väljaajajaid, vaidlustusi kaubandusõiguse küsimustes, raamatute põletamisi, segadusi teatris – me võiksime öelda, et kõik see on ka üsna tavaline tänapäeva maailmale.

Ka tänapäeval puutume oma kirikutes kokku sarnaste probleemide ja olukordadega, mis takistavad meil Jumala armust ja evangeeliumi rõõmusõnumist osa saada. Vahel oleme ka hoopis ise olnud takistuseks, et inimesed ei ole saanud kogeda Jumala armu. Viis aastat tagasi valminud dokumendis „From Conflict to Communion“ (Konfliktist osaduseni) eessõnas tunnistavad luterlased ja katoliiklased koos: „Meie kristlastena ei ole kindlalt toetunud evangeeliumile. Liiga sageli oleme mugandunud ümbritseva maailma mõtlemis- ja käitumisviisidega. Jätkuvalt oleme olnud takistuseks hea sõnumi levimisele Jumala armust.“

Kuigi Paulus kindlasti mitmel viisil kannatas ja kartis Efesoses, öeldi tema kohta siiski, et ta vaid lihtsalt „väitles ning rääkis julgelt ja veenvalt“ (Ap 19:8). Erimeelsuste ja vaidluste keskel oleme meiegi kohustatud „väitlema ning rääkima julgelt ja veenvalt“, nii lugupidavalt ja armsalt, nagu vaid suudame ja oskame. Meie kirikute vahel ei ole samuti muud dialoogi kui lugupidav ja arvestav tahe panna ennast teise olukorda.

Kui Paulus lahkub Efesose kogudusest, ei vaata ta mitte ainult möödunule, vaid näeb ka eelolevaid olukordi ja tunneb nende pärast muret. Paulus aimab, et Efesose kogudusel seisavad ees rasked ajad. Koguduse usk pannakse proovile erinevatel viisidel ja osadus on ohus. Paulus ei lange siiski pessimismi, vaid säilitab täieliku rahu, usaldades nagu laps. Paulus kutsub kogudust üles olema valvel ja püsima õiges õpetuses. Lõpuks jõuab ta kõige tähtsamani: „Ja nüüd annan ma teid Jumala ja Tema armusõna hooleks; Temal on vägi teid üles ehitada ja anda teile pärand kõigi pühitsetute seas.“

Need ongi need tähtsad ja armsad sõnad, millega Paulus sõpradega hüvasti jätab. Ta ei jäta Efesose rahvast vaid inimlike mälestuste või sotsiaalsete suhete hoolde. Isegi mitte sõprus ei oma nii suurt tähtsust, et ta tahaks koguduse selle hoolde jätta. Kõige alus on „Jumal ja Tema armusõnad“. Sellele – või pigem Temale – võib loota ja Tema hoolde võib usaldada ebakindla tuleviku. Kas Paulus õpetabki meile seda, et kõige raskematel hetkedel oleme me Jumala hoole ja kaitse all? Sellisel juhul

ei jää me iseenda hoolde, vaid Jumala hoolde. On tähtis, et me mõistaksime — minu pelgupaik ei ole minus endas, vaid minust väljaspool — Jumalas, kes on mind ja kõiki inimesi loonud, lunastanud ja saatnud läbi elu.

Jumal on armuline, kui ka kõik ebaõnnestuks ja tunduks, et kõik läheb vastu taevast. Jumal on armuline, isegi kui me ei suuda Temasse uskuda. Jumala arm on suurem kui inimese usk. Kui meid jäetakse Jumala ja Tema armusõna hoolde, tähendab see seda, et meid ei jäeta Saatana ega mingisuguste hävitavate jõudude kätte. Jumal on armulik, lihtsalt ja ainult vaid armuline. Jumala sõna ei ole tavaline ega ka tühine sõna, vaid on mõjuv ja vägev sõna, millel Pauluse meelest on „võime üles ehitada ja anda pärand“, terveks teha, koos hoida ja lõpuks viia taevasse.

Peale Pauluse kõnet toimus just see, mis liigutaval viisil näitab meile, kui suuri mõjutusi kätkeb endas Jumal ja Tema armusõna. Piibel kõneleb meile kristlaste osadusest ja sellest rõõmust, mis inimeste vahel siiski võib olla kaunilt ja puudutades. Lugu lõppeb sõnadega: „Ja kui ta seda oli öelnud, laskus ta põlvili ja palvetas koos nende kõikidega. Siis puhkesid kõik valjusti nutma ja kallistasid Paulust ning andsid talle suud. (Ap 20:36-37)

Jätame meiegi ennast Pauluse eeskujul Jumala ja Tema armusõnade hoolde. Olen kindel, et see sõna kannab meid ja me saame hakkama, isegi kui tulevik meid veidi hirmutab.

Õnnistagu teid kõigeväeline ja armuline Jumal!

Piiskop emer. dr Eero Huovinen

Jutlus sõpruskoduste päevade jumalateenistusel Haapsalu toomkirikus 26.8.2018)

Tõlkinud Lea Salumäe.

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA SEPTEMBRIS.

1.-3. septembrini viibib koguduse esindus külaskäigul Korsnäsisis, kus toimub uue õpetaja Janne Heikkilä ametisse seadmine ja kiriku taaspühitsemine peale remonti.

P, 2. september kl 11 - 15. pühapäev pärast nelipüha, jumalateenistus armulauaga. Teema: Tänuikkus. Teenivad õpetaja Kari Tynkkynen ja Teno Ilves. (Toomkirik).

R, 7. september kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). Kl 19 Ühisnoortekas „Särts“ Haapsalu Kultuurikeskuses

L, 8. september kl 19 – Kirikukontsert „Dona nobis.“ Esineb Berliini Domkantorei. Dirigent Tobias Brommann. Siisepäas vabaannetus (Toomkirik).

P, 9. september kl 11 - 16. pühapäev pärast nelipüha, jumalateenistus armulauaga. Teema: Jumala hoolitsus. Teenivad õpetaja Kari Tynkkynen ja Kalle Jätsa (Toomkirik).

R, 14. september kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). Kl 18 segakoori proov. Hooaja avamine (Jaanisaal)

P, 16. september kl 11 - 17. pühapäev pärast nelipüha, jumalateenistus armulauaga.

Lastekiriku õppeaasta algus. Teema: Jeesus annab elu. Teenivad õpetaja Kari Tynkkynen ja Teno Ilves (Toomkirik).

T, 18. september kl 18.30 toomkoori uue hooaja avamine (Jaanisaal).

K 19. september kl 18.30 – Kirikukontsert: Poola muusikaline Duo Sol et Luna, esinevad Saba Zuzanna Krasoczko (laul, harmoonium) ja Mieczysław Eligiusz Litwiński (laul, harmoonium, viiul, vioola, Poola vanad pillid). Sissepääs vabaannetusega (Jaani kirik).

R, 21. september kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). Kl 19 helistatakse kirikukelli üle Euroopa kultuuripärandi aasta tähistamiseks.

P, 23. september kl 11 - 18. pühapäev pärast nelipüha, jumalateenistus armulauaga. Teema: Kristlase vabadus. Teenivad õpetaja Kari Tynkkynen ja Kalle Jätsa (Toomkirik). **Kl 18 Noorteõhtu** (Noortetuba).

R, 28. september kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik).

P, 30. september kl 11 19. pühapäev pärast nelipüha, jumalateenistus armulauaga. Teema: Suurim käsk. Teenivad õpetaja Kari Tynkkynen ja Kalle Jätsa (Toomkirik).

TÄHTIS INFO!

- ❖ Koguduse laulukoorid alustavad uut hooaega. Segakoori proov ja hooaja avamine on 14. septembril kell 18 jaanimajas. Toomkoori proov ja hooaja avamine on 18. septembril kell 18.30 jaanimajas. Kui Sa oled huvitatud kirikukooris laulmisest, siis palun võta ühendust Lia Salumäe (tel 53039835) või Sirje Kaasikuga (tel 56453472). Ootame uusi lauljaid!
- ❖ Lastekirik alustab hooaega 16. septembril – kõik lapsed on teretulnud, nii need, kes juba varem osalesid kui ka uued liitujad. Täpsem info Sirje Jätsa (tel 5237015).
- ❖ Noorterühm alustab hooaega 7. septembril kell 19 ühisnoortekal „Särts“ Haapsalu Kultuurikeskuses. 23. septembril kell 18 on NOORTEÕHTU noortetoas. Ootame.
- ❖ Septembris jätkab tegevust diakoonia annetumüük E, K ja R 10-13.
- ❖ Teetunni esimene kogunemine on reedel 5. oktoobril kell 13.30.
- ❖ Tegevust jätkab „Piibel köögis.“ Täpsem info Maria Strauss 53583276.
- ❖ Juhatus palub tasuda koguduse liikmemaks esimesel võimalusel. Soovitame teha liikmemaksu igakuiseks tasumiseks oma pangas püsikorraldus.

BERLIINI TOOMKIRIKU KOOR.

Berliini toomkiriku koor on kogudusteülene harrastuskoor. Koor esitab peamiselt oratooriume, passioone ja kantaate barokist tänapäevani ning astub sageli üles *a cappella* muusikaga toomkiriku jumalateenistustel. Alates 2003. aastast juhib toomkoori Tobias Brommann.

Berliini toomkiriku koor asutati pärast Berliini müüri ehitamist 1961. aastal. Selle algse liikmeskonna moodustasid linna idapoolle jäänud Lepituskiriku koori lauljad, kelle kirik paiknes piiribal, nii et seda ei saanud enam kasutada. Lisandusid veel teisedki müüri tõttu kodutuks jäänud koorilauljad. Kuni 1993. aastani, kui sõjas purustatud Berliini toomkirik taas sisse õnnistati, laulis Berliini toomkoor erinevates Berliini kirikutes.

Kooril on ligikaudu 180 liiget, kelle seas on kõigi elukutsete esindajaid. Lauljate suure hulga tõttu on hädavajalik jagada neid eri projektide tarvis väiksemateks koosseisudeks: alates viiest lauljast väikestes *a cappella* rühmades kuni rohkem kui saja osalejani suurte oratooriumide puhul.

Kontsertreisid on viinud koori Iisraeli, Transilvaaniasse, Rootsi ja teistesse Euroopa riikidesse. Koor on salvestanud mitu CD-d, niihästi jõululaule kui ka toomkiriku endise kantori Albert Beckeri teoseid, Genfi psaltri muusikat jm.

Berliini toomkiriku *a cappella* koori esimene kontsertreis Baltikumi leidis aset 1992. aastal, kui külastati Leedut. Järgmine reis toimus 2009. aastal. Oktoobris 2013 andis koor kontserte Leedus. Septembris 2015 külastas koor esimest korda Lätit (Riiat ja Kuramaad). 2018. aasta sügisel külastab koor Eestit ja annab kontserdi laupäeval 8. septembril kell 18 Haapsalu toomkirikus. Kontserdid toimuvad ka Tallinnas, Tartus ja Saaremaal. Dirigent Tobias Brommann. Tule kindlasti kuulama!

EELK PEREKESKUS KUTSUB.

EELK Usuteaduse Instituut ja EELK Perekeskus kutsuvad 7. septembril 2018 kell 10-17 peretöö ja -nõustamise alasele koolituspäevale „Kuidas toetada vanemlust pärast lahutust ning kärgperes?“ Vajalik registreerumine hiljemalt 4. septembriks 2018. Elektrooniliselt saab registreeruda siin: <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd7jmPJt8HNgWgue4jwDCC9DAUC1NXDiuzooHhqCsKD-aA7cw/viewform>

Info ja küsimused: Kerstin.Kask@eelk.ee

Koolitajateks on abielupaar Saija Falck ja Anssi Tietäväinen, kes on pereterapeutid, teoloogid ja kärgperede tugigrupi juhendajad. Koolitus toimub soome keeles, tõlkega eesti keelde.

Koolituse hind on 18 eurot ning sisaldab koolitusmaterjale ning lõunat ja kohvipause.

HINGEHOIU BAASKOOLITUS.

Koolituse eesmärk on võimaldada hingehoiutöoks vajalike pädevuste omandamist ning toetada aitavates ametites töötavate inimeste professionaalset arengut.

Hingehoidja baaskoolitus arvestab hingehoidja ja kaplani kutsestandardi nõuetega.

Koolituse sihtgrupp: teoloogia üliõpilased; kaplanid, koguduste vaimulikud ja töötajad, kes igapäevases töös tegelevad erinevate kirikute, organisatsioonide ning asutuste juures ligimese aitamise ja nõustamisega.

Koolituse maht on 26 EAP.

Koolitusel käsitletakse hingehoiu, kriisipsühholoogia ja kriisiabi põhimõtteid; nõustamist ja hingehoidu elukaare erinevates etappides (lapsed, noored, pered, eakad); erivajadustega inimeste ning surija ja leinaja hingehoidu. Kursuse käigus antakse ülevaade inimese füsioloogiast ja füsioloogiliste ning psühholoogiliste probleemide seostest; aitava ametiga seotud õiguslikest regulatsioonidest ning ametieetikast.

Koolituse läbinud inimene:

- tunneb hingehoiu ja pastoraalteoloogia põhimõisteid ja teooriad ning suudab neid oma töös rakendada;
- oskab ja on valmis aitama inimesi kriisi- ja katastroofiolukorras;
- tunneb inimese elukaare erinevaid etappe, nendes esinevaid arengulisi iseärasusi ning oskab nendega oma töös arvestada;
- tunneb leinaprotsessi kulgu ja leinaja toetamise põhimõtteid ning arvestab nendega oma töös;
- teab inimese füsioloogilisi ja psühholoogilisi protsesse ning tunneb peamisi somaatilisi ja psüühilisi haigusi;
- analüüsib ja mõtestab oma rolli aitavas ametis ning oskab ennast suhtestada teiste samas valdkonnas töötavate spetsialistidega;
- oskab oma töös teha moraalselt põhjendatud valikuid ning toetada eetiliste konfliktide lahendamist;
- on tuttav riiklike regulatsioonide ja õigusaktidega, mis puudutavad hingehoiu valdkonda;
- oskab algatada ja teha koostööd oma töökeskkonnas;
- analüüsib oma tööd, oskab arvestada enda ja teiste ressursidega ning on orienteeritud pidevale ameti- ja kutsealasele enesetäiendamisele;

Aeg

Kursus toimub 4-päevaste õppesessioonidena:

27.11.-30.11.2018; 15.-18.01.2019; 19-22.02.2019;

KOLM PÄEVA KOOS SÕPRADEGA.

Koguduse 3. sõpruskoguduste päevad toid Haapsallu külalisi Saksamaalt Rendsburgist ja Schmalkaldeni dekanaadist, Inglismaalt Rochesteri piiskopkonnast, Soome kogudustest Haagast, Loviisast, Turust ning Korsnäsist ja ka meie koguduse misjonäri Peterburist. Ühtekokku 51 külalist.

Päevad olid täidetud sisuka programmiga. Külalistele pakuti võimalus osa saada Valge Daami päevade programmist ja tutvuda Haapsalu muuseumidega.

Esimesel õhtul kogunesime Jaani kirikusse päevade avaürituseks ja ühiseks palvuseks. Peale sissejuhatavat sõnavõtte oli aeg üksteisega tutvavaks saada – seda läbi lõbusa tutvumismängu. Tavaliselt hoitakse ikka nende inimeste ligi, keda juba tuntakse. Kuid seda õhinat ja innukust, millega kirikus ringi vaadati, uusi tutvavaid otsiti ja tutvuti, oli rõõm kogeda. Esimesel õhtul saadud hea kontakt lõi järgmisteks päevadeks toreda vundamendi omavaheliseks suhtlemiseks. Esimeseks õhtuks oli planeeritud ka vabaõhuetenduse vaatamine. Osa külalistest loobus, kuna juba enne etenduse algust oli alanud vihasadu. Kuid leidis palju vapraid, kes vihma ning äikest trotsides etenduse algusest lõpuni vaatasid, saamata aru sõnagi etenduse tekstist. Need kes käisid, said võimsa elamuse, mida veel kaua meenutada.

Laupäev algas töises meeleolus konverentsiga Jaani kirikus. Oma tervituse töid osalejatele Haapsalu linnaeape Urmas Sukles ja Eesti Kirikute Nõukogu president Andres Pöder. Konverentsi ettekandeid ning vestlusi läbis niidina sõpruse teema. Peapiiskop Urmas Viilma tunnustas meie kogudust selle eest, et me saame oma sõradega kokku ja võtame ühiselt ette erinevaid asju. Sõpradeks olemine tähendabki eelkõige seda, et saadakse kokku. EELK peapiiskop andis ülevaate Luterliku Maailmaliidu tegevusest. Suur osa meist on kuulnud sellest organisatsioonist, kuid pean tunnustama, et ettekandes oli palju uut ja huvitavat. Sisuka ettekande luteri kiriku ja katoliku kiriku suhetest pidas Helsingi emeriitpiiskop Eero Houvinen. Tema ettekanne põhines uurimustööl "Konfliktist koostööni". Konverentsi lõpetuseks toimus paneeldiskussioon, kus panelistidena osalesid Urmas Viilma, Ilari Rantakari (Haaga kogudus), Ralf Gebauer (Schmalkaldeni dekaanat) ja Martin Booth (Rochesteri piiskopkond). Arutleti selle üle, millised on kristlaste suurimad väljakutsed ning mida meie saame kohalikul tasandil ise ära teha. Siingi jäid kõlama mõtted: minge välja rahva sekka ja rääkige üksteisega, ärge eemalduge, looge kogukondi ning suhtlusvõrgustikke suhtlemiseks. Isegi kui on suured vastuolud riikide või erinevate institutsioonide vahel, ei tohi need lõpetada kristlaste omavahelist suhtlemist.

Peale konverentsi said meie külalised nautida linnas toimuvat festivalimelu, kuid õhtul kogunesime taas vaikseks õhtupalvuseks Jaani kirikusse. Sedakorda kasutasime Taize kloostri palvuse formaati.

Pühapäev oli meie sõpruspäevade kõige pidulikum päev. Kogunesime Toomkirikusse, et üheskoos kogeda palve- ja armulauaosadust. Jumalateenistuse alguses õnnistati piiskopi vapp ja EELK lipp. Jumalateenistusel uuendasid oma leeritootust ka 25 aastat tagasi leeris käinud. Peale jumalateenistust jõudsime veidi aega koos olla ühises kohvilauas ning siis oligi meie sõpradel aeg koduteele asuda.

Päevadest on jäänud palju südamlikke hetki, mida meenutada. Soovin tänada meie tööühma, kes pühendunult sõpruspäevi ette valmistasid ning nende kolme päeva jooksul programmis osalesid. Suur aitäh Tiit, Lia, Kristel, Maria, Lydia, Mari, Mari, Eve, Tiiu, Madis, Kalle, Liina, Rahel, Rebeka, Karin. Suur tänu noortele, kes aitasid palvustel ja koorilauljatele, kes aitasid nii köögis kui lauluga.

Kristi Ainjärv

Sõpruspäevade töögrupi juht

Fotod: Rahel ja Rebeka Strauss

LUGEMISELAMUS: HARRI HAAMER „MEIE ELU ON TAEVAS“ 2001.

Leidsin koguduse raamatukogust Harri Haameri Siberi mälestused. Olen varem lugenud väga muserdavaid Siberi mälestusi. Harri Haameri mälestustel on minu meelest kaks mõõdet: inimlik - väga kannatusterohke, valulik ja jumalik - lootus, abi, imed. Mul puudub isiklik seotus küüditatute ja vangis olnute lugudega. Ema ja isa suguvõsa jäi sellest terrorist puutumata. Mäletan lapsepõlves sosinal räägitud lugu ühest naabrimehest, kes oli istunud vangis ja olnud küüditatud. Nii võib vist iga eestlane öelda. Kaudselt on see puudutanud kogu rahvast ja meie iseolemist.

Minu lugemus on väga suur ja lisaks ilmalikule kirjandusele on nüüd lisandunud vaimulik mõõde. Vaimulik kirjandus on muutnud mind nõudlikumaks ja sügavalt sisukat raamatut on raske leida. Maailm oma täiuslikkuse otsingutega tundub tühine. Arvan, et inimese hinges peituva tühimiku saab täita ainult Jumal nagu ka Harri Haameri pilk oli alati Jumalal. Jh 15:5 *Mina olen viinapuu, teie olete oksad. Kes jääb minusse ja mina temasse, see kannab palju vilja, sest minust lahus ei suuda te midagi teha.*

Kõiki neid õudusi lugedes küsiks, miks Jumal lasi inimestele nii kohutavaid kannatusi osaks saada. Tundma õppides Jumalat, saan ma ainult vastata, et inimeste teod on julmad. Tollele ajale iseloomulikult kaevati ka Harri Haameri peale, sest oli teada tema töö skautidega ja evangeliseerimine. Foto temast kui skautide juhust leidsin Heino Noore mälestusi sirvides. Läbi foto muutusid mälestused elavamaks.

Harri Haamerit karistati inimeseks olemise pärast, mida kristlik maailmapilt tähendab. Talle sai osaks lahutamine kodumaast, lähedastest, kallitest inimestest. See kõik tundub väga ülekohtune. Raamatu esimestes peatükkides juurdleb Haamer mõtetes olematute kuritegude üle. „Polnud võidelnud üheski armees, polnud sõimanud nõukogude võimu ega heaks kiitnud fašistide häbitegusid. Selle asemel tõin kommuniste välja surmalaagrist, varjasin põrandaaluseid, tegelesin põrandaaluse noorteajakirjaga, jutlustasin juutide tagakiusamise vastu”.

Ülekuulamisel, et mitte murduda ja ülekuulajat rabada, teatas ta: „Olen varas iga päev, kui meid jalutama viiakse, heidan pilgu sinisesse taevasse, kuigi valvurid on selle karmilt keelanud” See ei olnud keelatud ainult vangis, vaid ka rongis, laevas, kus iganes võis paista lapikene maad või taevast - vabadust. Selline vastus tõi kaasa hoobi pähe ja hiljem vangi poolt deklareeringu „et taevasse te mind ometi ei saa keelata vaatamast”. Taevas kui midagi keelatud, vabaduse sümbol. Jumal kui midagi keelatud nagu ka südametunnistus, ausus, halastus.

Harri Haamer oli pastor, kes jäi selleks igas olukorras. Ideaalis peaksime sarnanema Jeesusele. Minu silmis ongi Harri Haamer nagu Jeesus, valgus pimeduses, eeskuju. Ta jäi väga vaenulikes oludes kindlaks usulistele veendumustele, pidas erinevates vanglakambrites palvetunde, trööstis ja kinnitas kaasvange ja laulis nendega „Valgus pea võidab pimedust, õnneaeg järgneb pisaratele”. Palvetas igal pool, astus kaasvangide eest välja. Esimesel ööl üksikvangistuses olles palvetas vangi eest, kes oli kriipinud oma nime meeleheitel seinale. Trööstis saunas sakslasest kaasvangi, et kristlasena ei ole olukorda, millesse ei võiks koos Kristusega minna. Pastori sõnadele järgnevad alati teod ja seda on

väga kinnitav lugeda. Jõuluõhtul laulab ta kaugel maal koos kaasvangidega „Püha ööd”, teadmata, millal ta silmad kodumaad ja lähedasi näevad. Koguduseks kaksikümne meest ahju tühimikus. Autor kogeb ka meeleheidet, tahab hüpata merre, kui neid viiakse Kolõma laagrisse. Teel kohtab ta kaasvange, kes on invaliidistanud ennast, et Kolõmast pääseda. Kaasvang tõmbab ta tagasi lausega, et ta lastakse ju maha. Tema vaim protesteerib ellu naasmise vastu. Jumala imena kuuleb ta oma poja Eenoki häält nagu ka rongis sõites näeb rongi katusel oma väikest tüdruku lilli puistamas. Jumal on talle sama ustav nagu tema Jumalale.

Mälestustes kahtleb Harri Haamer, et võiks veel kibedamaid katsumusi läbi elada, üksi kõrgema hariduse ja kasvatusena säilitada inimväärikust ja püsida oma võitleva hinge puhtusega. ”Jumal pole mind maha jätnud, seitse kuud olin röövlite keskel ja mitte midagi pole mulle sealt külge hakanud”. Arvan, et ainult tänu Jumalale elas Harri Haamer vangipõlve üle. Meiegi ei tohiks unustada kristlastena, et meeleheitel pole meie elus kohta.

Anne Vooremaa

KUUS VÕIMALUST, KUIDAS SAAB KOGUDUSE LIIGE OSALEDA LAULURAAMATU KOOSTAMISEL.

EELK Lauluraamatukomisjoni sekretär Eerik Jõks kirjutab Eesti Kirikus:

1. Palveta lauluraamatu koostamise eest ja selle eest, et Jumal näitaks sulle, kuidas sina saad selles protsessis oma osa anda. Palveta, et koostatav lauluraamat võiks anda Jumalale meelepärase panuse kristlikusse kuulutustöösse ja kiriku kasvu nii kvantiteedis kui kvaliteedis.

2. Avalda oma arvamust, vastates küsimustikule „Kirikurahva lauluraamat“.

EELK lauluraamatukomisjon korraldab 3. maist 15. juunini küsitluse EELK vaimulikele, kirikumuusikutele ja teistele koguduseelu aktiivselt suunavatele inimestele. Sellele spetsialistide küsimustikule vastas kokku 34% oma ala asjatundjatest, kelle jaoks lauluraamat on igapäevane töövahend. Suur tänu kõikidele vastajatele – see on tubli tulemus!

Nüüd on aga avatud järgmine küsimustik, mille sihtgrupiks on koguduse lihtliige. Sellele saab kuni 24. septembrini vastata internetiaadressil <http://www.ankeet.ee/a/damuwo>. Vastata saab ka paberil – paberankeeti tuleks küsida kas kirikuvalitsusest või oma koguduse vaimulikult või laadida see alla internetist www.eelk.ee/kysimustik. Täidetud paberankeet tuleks toimetada EELK konsistooriumisse hiljemalt 24. septembriks. Täna juba ette kõiki vastajaid.

3. Tule lauluraamatukonverentsile 26.–27. oktoobril.

Lauluraamatukomisjon valmistub sügiseseks lauluraamatukonverentsiks, mis leiab aset 26.–27. oktoobril Tartu Pauluse kirikus. Ettevõtmine toimub kaksikkonverentsina. 26. oktoobri hommikul alustavad oma iga-aastase kohtumisega EELK kirikumuusikud, et tähistada kirikumuusika liidu 25. aastapäeva ja arutleda lauluraamatut puudutavatel teemadel. Sama päeva pärastlõunast läheb konverents sujuvalt üle lauluraamatukonverentsiks. Kaksikkonverents on kõikidele kirikulauluhuvilistele. Info konverentsi kohta ja registreerimine aadressil http://www.eelk.ee/km_konverents/.

4. Tee ettepanekuid konkreetsete laulude osas, mida KLPRis ei leidu.

Lauluraamatukomisjon on avanud e-posti aadressi laulud@eelk.ee, kuhu igaüks saab saata ettepanekuid laulude kohta. Eriti on oodatud kirikulaulude noodid. Kui te teate mõnda laulu, mida kogudustes kasutatakse, aga mida ei ole lauluraamatus, siis tehke sellest laulu noodist koopia ja saatke aadressile laulud@eelk.ee.

5. Algata arutelusid.

Küsi oma koguduse vaimulikelt, muusikutelt ja kaasliikmetelt, mida nad arvavad lauluraamatu koostamisest ja kas nad on ka saanud oma arvamuse lauluraamatu koostamise osas teatavaks teha. Võid kutsuda kirikulaulu asjatundjaid kogudusse sellel teemal rääkima. Julgusta oma koguduse laulukoori sellel teemal arutlema.

6. Aneta lauluraamatu koostamise heaks aadressil www.eelk.ee/korjanduskarp või konsistooriumi pangaarvele: SEB EE201010052030734009, Swedbank EE932200221002160604, LHV

EE967700771000895492. Märksõna „lauluraamat“.

Kallis kirikurahvas! Võtkem siis kinni sellest kaugest mõttest, mida meie esivanemad külvasid, kui nad armsaid kirikulaule rahvakoraaliks ümber ümisesid. Elage tõeks eesti rahva loomuses peituv soov olla kirikulaulu vormija oma ilmakaemuse alusel ja rääkige kaasa EELK uue laulu- ja palveraamatu koostamisel.

Vaimulike ja kirikumuusikute küsimustiku tulemuste andmetel olid 98% vastanuist päri väitega, et „KLPR on EELKs hästi omaks võetud – see on meie lauluraamat“ (67% täielikult nõus, 31% pigem nõus). See on teenitud tunnustus KLPRi tublidele tegijatele!

Nüüd on vaja kogu kirikurahva ühist pingutust, et muutunud maailmas, 2025. aastal ilmuva järgmise lauluraamatu kohta saaks tulevased kasutajad anda samasuguse hinnangu: see on meie lauluraamat!

Võimalik täita ankeet aadressil:

http://www.ankeet.ee/forms/view/486011891/Kirikurahva_lauluraamat

KAKS MUUSIKAKILDU AUGUSTIS.

15. augustil toimus Haapsalu Toomkirikus kontsert Valgus toob rõõmu. Esinesid tenor Dainis Kalnacs ja bariton Harald Jürgen Weiler, keda saatsid organist Anneli Merelaid ja pianist Tiiu Jürma. Muusikud koguvad koostöös Tallinna Vaimse Tervise Keskusega annetusi valgusteraapia kabineti loomiseks. Nii oli igal kontserdikülastajal võimalus teha jõukohane annetus. Kuna lõunanaabridki tähistavad sel aastal oma riigi juubelit, oli kontsert ühtlasi ühine tänukingitus märkimaks 2 riigi 100-aastast omariiklust.

Dainis Kalnacs on lõpetanud Läti Stradinši Ülikooli arstiteaduskonna ja õppinud laulmist Läti Kultuuriakadeemias. Eesti viibib ta ERASMUS+ programmi raames ning töötab Haapsalu Neuroloogilises Rehabilitatsioonikeskuses arstina. Hans Jõrgen Weiler on õppinud klassikalist kitarri ning laulmist eraõpetajate käe all. Anneli Merelaid on Rannamõisa koguduse organist, kes on musitseerinud erinevate kirikute orelitel NING Tiiu Jürma kogenud pianist, kes on saatnud soliste Eestis, Soomes ja Rootsis. Kontserdil kõlasid aariad maailmakuulsatest ooperitest, saksa, vene ja läti kammermuusika ning eesti rahvalaulud.

19. augustil tuli toomkirikus ettekandele Raimo Kangro Missa süütult hukkunud eestlastele. Esitasid Eesti Segakooride Liidu suvekooli segakoor, Tartu Noortekoor ja Üle-Eestiline Noorte Sümfooniaorkester. Solistidena astusid üles Kädy Plaas-Kala, Iris oja ning Kristjan-Jaanek Mölder, dirigeeris Kaspar Mänd. Raimo Kangro lõi oma teose pöördelisel ajal - 1989.a. Missas on kasutatud lisaks kanoonilistele tekstidele Leelo Tungla Laulva revolutsiooni ajal kirjutatud luuletusi. Poetess viibis ka ise kontserdil. Ta on öelnud, et Raimo Kangrole oli oluline mineviku ja tänapäeva läbipõimumine. Me ei saa muuta minevikku, saame mäletada head ja halba ning mälestada neid, kellele saatus ülekohut tegi. Ka saame olevikus elades öelda oma sõna tuleviku kohta.

Suure koori jõuline ja nooruslik kõla, suurepärased soolod ning seda kõike raamiv suurepärase orkestrisaade – küllap jõudis see kuulajate hingesoppideni. Meil kõigil oli võimalik teha sisimas kummardus neile kaasmaalastele, kellel ei õnnestunud näha Eesti iseseisvuse taastamist, kuid tänu kellele saame meie täna ja praegu olla vaba rahvas vabal maal.

Tiia Laar

SAAME TUTTAVAKS: KOGUDUSE NÕUKOGU LIIGE KAPTEN MATTI TALBONEN.

Matti Talbonen, mahlaka bassihäälega, aga vähese jutuga meremees, on sõitnud merd oma 40 aastat. Kuni on tervist ja tööd, ei kavatse ta merd jätta.

Pärnumaal Saugal vanaema juures üles kasvanud Matti Talbonen meenutas, et käis suviti maast madalast lamba- ja veisekarjas, tema hoida oli sovhoosi veisekari - algul koos vanaemaga, pärast

ükski.

„Koolis olin tubli keskmik, hinded olid head, matemaatika sobis mulle,” kirjeldas Matti oma kooliaega. „Tubli keskmik” tähendab, et ta lõpetas Sauga põhikooli „viitega”, ainult joonistamine oli „neli”. Eksameid ta tegema ei pidanud. Põhikooli lõpetamise järel saadeti ta kuuks ajaks Artekki, üleriigilisse pioneerilaagrisse Krimmis. Tol ajal oli see põnev ja ihaldusväärne asi.

Artekile järgnesid õpingud Tallinna 1. kutsekeskkoolis laevajuhi erialal. Asukoha, Karu tänava järgi kutsusti kooli Karu akadeemiaks. Kooli lõpetas ta väikelaevajuhina, ta võis juhtida kuni 300brutoregistriristonnist laeva. Et see tähendas tööd kalalaevastikus, kutsuti kooli ka kilukooliks.

„Karjapoisile anti suviti puhkust, sain kuu aega onu juures Kabli rannas olla. Meri tõmbas,” selgitas Matti, kuidas Saugal kasvanud poisist sai meremees ja nimelt laevajuht. Paljast tahtmisest ükski ei piisa – osa poisse langes õpingute jooksul koolist välja, kui tulid praktikapäevad merel. „Meri selekteerib ise välja, kellele see töö sobib. Minule meeldis ja sobis.” Esimese praktika tegi ta Virtsu Kaluris.

Kool sai läbi märtsis 1977. Esialgu oli ta tüürimees, püüdis Lääne Kaluri all Haapsalu kalakombinaadile kala. Siis tulid kaks aastat vene kroonut seniitraketiväes. Kui ta 1980. kevadel sõjaväest tuli, pandi ta heeringalaeva tüürimeheks, oma laeva sai ta 4-5 aasta pärast, traaleri.

„Sõitsime Hiiumaa ja Osmussaare ümber, nii kuidas kolhoos suunas. Leningradi all käisime. Endal polnud mõelda vaja, öeldi, kuhu minna. Andsime kala merel vastuvõtulaevadele üle. Seal pandi kala karpi - kalatsehhid olid laeval.”

Tol ajal käis suur raiskamine: „Viis tonni püüdsime, kolm võeti vastu ja 1,5 peale saime kviitungi. Masin sortis nii palju välja. Tänapäeval püütakse päevaga niisama palju kui meie kuu ajaga. Nüüd tuuakse kogu saak kaldale, viiakse autoga tööstusse ja seal sorditakse: mis kalajahuks, mis inimestele karpi. Tol ajal läks palju üle parda. Palju aega tuli merel olla, kodu ei näinud peaaegu üldse. Vahel käidi „välismaal”, Leedu ja Läti sadamais. Võtad vee ja kütte peale, ostad leivad ja jälle kihutad merele.” Merel olles sai Matti teada ka oma poegade sünnist.

Traaleril oldi kuuekesi. Matti töö oli kala üles otsida ja välja püüda, pärast kontoris aru anda ja kuulata loengut, kui valesti kõik on tehtud, ja see siis meeskonnale edasi anda. Ta oli väike puhver meeste ja kontori vahel.

Kaks nädalat jäävangis

Aastaid tagasi jäi Matti traaler kaheks nädalaks Saaremaa Tagalahte jäävangi. Laev tuli korraks Veere sadamasse, heitis ankrusse. Oli tormine aeg, tuul oli jää puhunud Hiiumaa randa. Äkki keeras tuul põhjakaarde ja hakkas jääd Hiiumaalt tagasi pressima. Käsk oli ankrud üles ja ruttu lahest välja, aga ankrut hiivates selgus, et see on haakunud mingi trossi taha. Sõitu alustades võinuks ta sõukruvisse kinni jääda ja see olnuks juba ohtlik olukord, isegi karilesõit oleks olnud võimalik. Nii nad jääsuppi jäid. Jää surus laeva Tagalahe soppi. Hommikul oli ümberringi valge, jää kõvaks külmunud, pakast 15 kraadi. Jäädigi kaheks nädalaks vangi. Kaldalt toodi joogivett, katla tarvis sulatati jääd.

Mihkel iga laeva peale

Kui 25 aastat tööd sai täis, jäi Matti pensionile. Traalerilt tuli ta ära, aga töötas edasi mitmesugustel laevadel: veeteedeameti meremõõdistuslaeval, Soomes puksiirlaeval ehk vedurlaeval - need veavad kaubaaluseid, mis ise ei sõida. Vedas Norras tuukreid merele. Vahepeal käis kaks aastat mereakadeemias kaugsõidu vahitüürimehe kursusel.

Praegu töötab Matti Muuga sadama puksiiril vahetuskaptenina. Nädal tööl, nädal kodus. Tõmbab-lükkab tankereid jm aluseid. Vahel käib reisisadamades või Paldiskis abiks, kui sadamais on suur tuul. Puksiiril on ööpäev läbi kolm meest: kapten, mehaanik ja madrus.

„Igavust ei ole. Kogu aeg on laeval hooldustööd teha. Tuleb käia varustust toomas. Söögi teeb madrus. Kui kellelgi on hea retsept, tuleb sellega välja. Minu kokakogemused on nadid, praen muna ja peekonit, kartuli ehk keedan ka ära. Kalatoite olen ka teinud, vähemalt olen näinud, kuidas tehakse. Kalata ei saa, hing ihkab kala,” kirjeldab Matti oma praegust tööd ja elu.

Surmahirmu pole merel aega tunda

„Ei tea, et mu elu oleks merel ohus olnud. Võib-olla on olnud, aga pole ise märganud, pole mahtigi. Kui on torm, pead, kõrv kikkis, kuulama, mis toimub, ergas pead olema. Naine muretses rohkem, eriti kui ilmateade tormi lubas.”

Korra juhtus tema laevaga siiski õnnetus, aga ajal, mil polnud Matti vahetus. Laev seisis sadamas suure laeva kõrval ja pidi Soome tööle minema. Meeskond jõi suurel laeval kohvi. Pool tundi hiljem, kui kohvi joodud ja mehed oma laevale naasta tahtsid, paistis laevast vaid korsten. Mehed olid masinaruumi ukse lahti unustanud, teise laeva poordist viskas nii palju vett üles, et uputas laeva. „Kui oled hooletu, võtab meri laeva ära,” ütleb Matti ja lisab, et „eks ole hirmsaid torme olnud küll”. Übermaailmareisile läheks ta aga lennuki, mitte purjekaga: „Kolm aastat on liiga pikk aeg samade meestega veeta.”

Usk ja palve aitavad elada

Matti ja Ene käisid leeris 27 aastat tagasi. Kirikuinimeseks sai Matti pärast suur õnnetust, ta poeg eelmisest abielust hukkus noorelt. Tänavu 30. aprillil, nende ilmaliku abielu 30. aastapäeval, lasid Ene ja Matti end laulatada.

„Usklikuna on elu kergem,” leiab Matti. „Võrratult kergem.” Ta toob näite: „Sõidan kodust välja, mul on vaja kaubamaja juures parkimiskohta. Palvetan, ja see koht saab olema. Nii võimas on inglite töö! Loen igal õhtul päevalpeleid ja kirjakohti. Tuleb palvetada enda ja lähedaste eest. Kõige tähtsam on aga tänulikkus. Öeldakse, et kui sul on, siis sulle antakse juurde; kui ei ole, siis võetakse viimanegi. Kuid mille eest antakse? Tänulikkuse eest - kui oled tänulik, siis sulle antakse. Küsi, ja sulle antakse; koputa, ja sulle avatakse. Ole tänulik. Nii lihtne see on.”

Matti palvetab ka enne sadamatöö tegemist ja - tänu Jumalale - kõik on õnneks läinud. Ta palub palve kaudu õnnistust.

Matti ja Ene on raamatusõbrad ja suured lugejad. „Igast palgast on ikka raamat või kaks ostetud,” tunnustab Matti. Peale selle on veel linna ja koguduse raamatukogu. Ene kirk on krimkad, Mattit huvitab loodus, ajalugu ja eneseharimise teema.

„Soovitan kõigile soojalt, lugege Lorna Byrne raamatuid suhetest inglitega - väga hariv ja õpetlik lugemine!” annab Matti lugemissoovituse.

Koguduses ei saa Matti endale palju kohustusi võtta, sest ei ole oma aja peremees. Abikaasa Enega käivad nad siiski teeliste kiriku valves. Ene käib ka talgutel ja hoiab Jaani kirikut muuseumiöödel lahti.

„Kui merelt ära jään, võin kogudusele ennast pakkuda, kui siis nii vanu mehi veel tahetakse,” sõnab Matti.

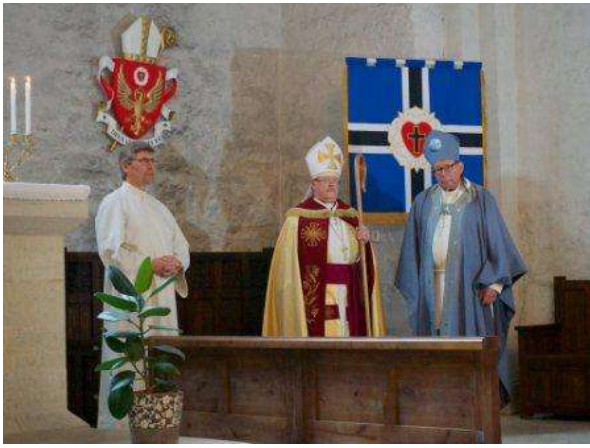
Matti 20. augustil koguduse ekskursiooniga Paldiski luterlikus kirikus. Lehte Ilvese foto

Matti Talbonen

Sündinud 14. augustil 1958 Pärnumaal. Lõpetanud 1973 Sauga põhikooli kiituskirjaga. 1973- 1977 Tallinna 1. kutsekeskkool, väikelaevajuhi eriala. 1977-1980 Nõukogude armee, seniitraketivägi. 1980. aastast tänini merel tüürimehe ja laevajuhina. Haapsalu koguduse nõukogu kahe viimase koosseisu liige. Abikaasa Ene Talbonen. Peres on kaks poega ja kolm lapselast.

Küsitles Lehte Ilves

PILTE AUGUTI SÜNDMUSTEST.

Sõbruspäevade, hõbeleeri ja piiskopivapi õnnistamise jumalateenistus toomkirikus 26. augustil.

20. augustil oli koguduse traditsiooniline ekskursioon.
Esimene peatus oli Kumna mõisas ja teine peatus Lutheri mäel, kus avati Martin Lutheri mälestusmärk aastal 1862 ja hävitati 1949. aastal.
Selle lehekülje fotod on teinud Tiiu Kammiste ja Arvo Tarmula.

NATUKE NALJA.

Skeptiku lühipalve: "Jumal, kui sa olemas oled, päästa mu hing, kui see olemas on!"

SÜNNIPÄEVAD SEPTEMBRIS.

2. september	Helena Tammo	10
4. september	Aina Aasna	
5. september	Kete Erik	10
	Kadri Markus	35
7. september	Teno Ilves	
	Orlando Oorn	
8. september	Lisandra Maide	
9. september	Tiia-Mall Meister	
	Galina Silmberk	
11. september	Mari Bergmann	
	Karel Saarkopli	
12. september	Valentina Lehtsaar	82
13. september	Viive Marleen	
	Saara Salumäe	
	Tuule Ojasoo	
14. september	Arho Andor Öövel	
16. september	Katri Tarlap	
17. september	Sigrid Onna	91
	Virve Nurgamaa	
18. september	Egon Eelvee	
	Silvi-Miralda Siimuste	85
19. september	Madis Kütt (jun)	
20. september	Lea Siirak	80
23. september	Ene-Reet Kariis	81
	Kati Pavlovski	20
	Kaarel Kaasik	
	Hugo Barndök	
	Linda Liisbet Prümmerl	
24. september	Mari Kuli	
25. september	Eduard Vaino	
26. september	Ken-Martin Lepp	
27. september	Evi Süsi	91
	Eve Aser	75
	Sulev Saareväli	
	Siim Parts	
28. september	Laine Truuver-Sarrapik	
29. september	Kristjan Mihkel Kollom	
	Martin Oliver Kollom	
30. september	Olga Salin	85
	Svetlana Meister	

Palju õnne sünnipäevaks ja õnnistust uueks eluaastaks!

Sõpruskoguduste päevadeks ilmus EELK Haapsalu Püha Johannese koguduse väljaandel palveraamat „Sada palvet.“ Soovime selle raamatuga õnnistust Eesti Vabariigile sajanda sünnipäeva puhul. Palveraamatu toimetasid Tiit Salumäe ja Karin Teder. Sõpruskoguduste saadetud palved tõlkisid Karin Teder ja Lea Salumäe. Raamatu kujundas Tiina Liiv ja trükkis Haapsalu trükikoda. Täna palvete kirjutajaid ja soovin õnnistusrikast palveraamatu kasutamist. Palveraamatut küsi koguduse õpetaja käest.

JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE.

Täna Issandat, sest tema on hea, sest tema heldus kestab igavesti! (Ps 136:1)

Meie Jumal on hea Jumal. Aga mida tähendab, et Jumal on hea? Mida üldse tähendab headus? Kuna oleme elusolendid, siis meie jaoks on hea see, mis soodustab ja toetab meie elu ja elusolemist, mis hoiab meie elu alal. Jumal on hea, sest Ta teeb kõik selleks, et toetada meie elu, et hoida seda alal.

Mis oleks, kui meie universumit valitseks kuri jumal? Kurjus on suunatud elu hävitamisele, sellepärast hävitaks kuri jumal juba oma valitsemise esimestel hetkedel kõik elava. Kurja jumala valitsus ei ole lihtsalt võimalik. Ka saatanal on ainult rangelt piiratud võim siin meie maailmas, niipalju kui Jumal talle võimu ja meelevaldal lubab. Miks lubab hea Jumal üldse kurjusel tegutseda, miks Ta ei hävita seda kohe ja praegu? Sellele küsimusele ei ole meil ühest vastust, ent võime olla kindlad, et ka kurjuse ajutine lubamine teenib hea Jumala häid eesmärke. Jumal ise on absoluutselt hea, Temas ei ole ega saa olla kübetki kurjust.

Kas hea Jumalaga on hea koos elada? Hea Jumal vaatab kaugemale meie maistest eesmärkidest ja soovidest ja annab meile ainult seda, mis on hea meile ka meie igavikulise elu seisukohalt. Seega võivad paljud meie palved vastamata jääda, kuigi palusime enda arvates ainult häid asju. Hea Jumal ootab meilt, et ka meie oleksime head. Oleksime head ka oma vaenlaste vastu, kes meile kurja teevad, armastaksime neid, andestaksime neile, teeksime neile seda, mis nende elule kasuks tuleks. Hea Jumal lubab meie ellu ka vahel üsna suuri kannatusi, mis kõik teenivad Tema head eesmärki meie suhtes. Kui äkki seisame silmitsi sellega, et kogu meie senine elu on koost lagunenu, oleme kaotanud oma kallid lähedased, oma eluvõimalused, oma vara, oma sihid ja unistused — kas ka siis usume edasi Jumala headusse, kas ka siis usaldame iseennast ja oma elu täielikult ja tingimusteta Tema kätte? Kuid just Jumala usaldamine nii heas kui halvas, nii heaolus kui kannatustes on see, mis näitab, et oleme tõeliselt mõistnud ja uskunud Tema headust ja heldust meie vastu.

Hea Jumal, armas taevane Isa!

Me täname Sind Sinu headuse ja helduse pärast!

**Palun jaga meile kõike seda head,
mida Sa tahad meile anda**

ja tee, et me oskaksime, suudaksime ja tahaksime selle ka vastu võtta.

**Kiitus, ülistus ja au olgu Sinule Sinu Poja Jeesuse Kristuse,
meie Issanda läbi.**

Karin Teder

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNESE KOGUDUS.

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud esmaspäeval kolmapäeval ja reedel kl 9-15. Koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäe on septembri kuus korralisel puhkusel. Asetäitja on õpetaja Kari Tynkkynen. Kohtumine palutakse leppida kokku (tel.).

Telefon 473 7166, 473 7167.
E-post haapsalu@eelk.ee
Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>
Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu
Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).
Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-posti aadress lisatakse kirjasaaajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Eesti kiriku elust saab lugeda <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Jaani kirik on avatud vastavalt kokkuleppele koguduse kantseleiga

Toomkirik on avatud iga päev kell 10 – 18. Vaata www.haapsalulinnus.ee
Linnuses toimuvate ürituste kohta vt lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

TOIMETUS.

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 5280 635.
Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com
Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com .
Lia Salumäe E-post: lialalumae@hotmail.ee 53039 835.
Lehte Ilves E-post: lehte.ilves@gmail.com
Karin Teder E-post: karin.teder@mail.ee
Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de
Tiia Laar E-post: tiia.laar@gmail.com
Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekandja ilmub alates septembrist 2008. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soove, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.